TE GAST IN

Indonesië

Maak kennis met het échte leven!

BIRMA
THAILAND
LAOS
CAMBODJA
VIETNAM
FILIPPIJNEN
STILLE OCEAAN
Banda Aceh
MALEISIË
Medan
ZUID-CHINESE ZEE
BRUNEI
CELEBESZEE
Halmahera
Biak
Nias
SINGAPORE
Manado
Jayapura
Sumatra
OOST-MALEISIË
Pontianak
Samarinda
Padang
Kalimantan
Sulawesi
PAPOEA
Mentawai Arch.
Palembang
Banjarmasin
Seram
Buru
Ambon
NIEUW-GUINEA
INDONESIË
Makassar
Merauke
Jakarta
Madura
Java
Yogyakarta
Bali
Sumbawa
Flores
Lombok
West-Timor
Sumba
INDISCHE OCEAAN
TIMORZEE
AUSTRALIË
0
400 km

TE GAST IN Indonesië

Samenstelling en redactie
Hilde Janssen

Uitgeverij Informatie Verre Reizen

Colofon

Uitgave
Informatie Verre Reizen VOF
Postbus 1504, 6501 MB Nijmegen
T 024-355 25 34
E info@tegastin.nl
I www.tegastin.nl

Samenstelling en redactie, Hilde Janssen
Eindredactie, Kees van Teeffelen
Foto-omslag, Shutterstock.com
Vormgeving, Mike van de Mortel
Druk, 14e druk, juli 2017

ISBN 978-94-6016-075- 2

Andere uitgaven TE GAST IN:
Myanmar • Vietnam • Thailand • Cambodja • China • Japan • Sri Lanka • India • Nepal • Bhutan • Egypte • Marokko • Turkije • Jordanië • Israël & de Palestijnse gebieden • Iran • Oman • Ethiopië • Tanzania • Namibië • Zuid-Afrika • Cuba • Costa Rica & Panama • Colombia • Suriname • Peru & Bolivia • Argentinië & Chili • Australië • Nieuw-Zeeland • Rusland & Oekraïne

© 2017 Informatie Verre Reizen VOF

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs en de uitgever.

Deze uitgave werd met de meeste zorg samengesteld. Indien deze toch onjuistheden blijkt te bevatten, kunnen uitgever en auteurs daarvoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Inhoud

Langs vulkanen en rijstvelden 5
Mirjam van den Berg

Eenheid in verscheidenheid 14
Hilde Janssen

Rijst bekoort de zintuigen 22
Ann Bouwma

De jaarlijkse uittocht 28
Hilde Janssen

'Hello you need becak?' 34
Mirjam van den Berg

Stille Krachten 40
Hilde Janssen

Reddingsplan voor orang-oetans 46
Hilde Janssen

Tussen goden en demonen 52
Hilde Janssen

Duiken in onderwaterparadijs 60
Mirjam van den Berg

Reisinformatie 67
Woordenlijst 78
Verdere informatie 80

Foto's: Mirjam van den Berg

Mirjam van den Berg

Langs vulkanen en rijstvelden

Historisch erfgoed, vulkaankraters en rijstvelden wisselen elkaar af op weg van Yogyakarta op Java, naar Tirtagangga in het oosten van Bali. Duizend kilometer *on the road* per auto, fiets, boot en te voet.

Onze reis begint vroeg, heel vroeg, met een bezoek aan de Borobudur, de beroemde boeddhistische tempel op Midden-Java. Alhoewel het vanuit Yogyakarta een goed uur rijden naar het westen is – en voor onze reis richting het oosten dus een beetje om – willen we dit monumentale bouwwerk natuurlijk niet missen. Om tijdens zonsopkomst op het juiste punt te zijn, beginnen we in het pikkedonker aan de klim naar boven, de verplichte sarong netjes om de heupen geknoopt. Het eerste kwartier gaat door het omringende park. Het is een raar idee te weten dat een van de grootste boeddhistische heiligdommen ter wereld op nog geen 100 meter afstand ligt, maar we er nauwelijks iets van zien. Gelukkig hebben we een gids die ons met een zaklamp in de hand over de onderste terrassen loodst als we eenmaal aan de voet van de Borobudur zijn aangekomen. Ondertussen geeft hij uitleg bij de vele bas-reliëfs over het leven van Siddharta Gautama, de latere Boeddha, en het leven op Java in de 8e eeuw. Samen vormen ze een historisch stripboek van zo'n zes kilometer lang. Boeddhabeelden zijn er ook in overvloed, zij het niet altijd meer in even goede staat.

Traditionele dansgroep in West-Flores. – Foto: Hilde Janssen

Hilde Janssen

Eenheid in verscheidenheid

Indonesië pronkt graag met haar culturele diversiteit. Het eilandenrijk telt honderden etnische groepen, ieder met haar specifieke kenmerken. De verschillen zitten niet alleen in de genen, maar ook in taal, geloof, verwantschapssystemen, eetgewoonten, kleding en kunst. Dat vereist de nodige tolerantie, een handleiding in omgangsvormen, en een glimlach.

‘Hoe heet u? Waar komt u vandaan?’ Elke begroeting begint standaard met deze twee vragen. Een naam alleen biedt te weinig aanknopingspunten in een land waar familienamen lang

niet overal gebruikelijk zijn. De geboortestreek en het uiterlijk geven veel meer prijs. Een Indonesiër heeft vaak al genoeg aan een blik en een paar woorden. Een bescheiden lach, rond gelaat en sluik haar? Dat moet wel een Javaan zijn. Kroeshaar en een donkere huid? Die persoon zal wel uit Papoea komen, of van een ander eiland in Oost-Indonesië. En al die betweterige christelijke taxichauffeurs in Jakarta zijn vast Batakkers uit Sumatra. Aan stereotypen geen gebrek. Dat biedt houvast in de culturele mengelmoes. Met een brede grijns en bijpassende tongval worden grappen gemaakt over gesloten Javanen, Madurese messentrekkers, luie Balinezen die zo druk zijn met feesten dat ze niet aan werken toekomen, en Menadonezen die van elke loslopende hond een feestmaal maken. In eetstalletjes proeft men de verschillen in temperament in de pittige gerechten uit Madura en Padang, en de zoete Javaanse keuken, en leert men al etend welke gewassen waar het beste gedijen. Kinderen krijgen zo de multiculturele samenleving met de paplepel ingegoten. En op school leren ze regionale verschillen onderscheiden aan de hand van een atlas vol plaatjes met lokale klederdrachten, architectuur en tradities. In het Indonesisch, de taal die de 17.000 eilanden van de archipel en haar 250 miljoen inwoners met elkaar verbindt.

Tolerantie

'Eenheid in verscheidenheid' is het motto van de Indonesische staat. Deze van oorsprong Javaanse spreuk uit de 14e eeuw, propageert tolerantie tussen de destijds prominente religies boeddhisme en hindoeïsme. De oude wijsheid is het morele kompas voor het multiculturele, moderne Indonesië, ook al deelt de grote meerderheid inmiddels hetzelfde geloof: ongeveer

Foto: Mirjam van den Berg

Reisinformatie

Ambassades
Communicatie
Documenten
Douane
Elektriciteit
Feesten
Fooien en bedelen
Fotograferen
Geld
Gezondheid
Inkopen
Klimaat en kleding
Kranten en tijdschriften
Omgangsvormen
Openingstijden
Taal
Tijdsverschil
Transport
Voorzorgsmaatregel

Woordenlijst
Verdere informatie
Boeken

TE GAST IN Indonesië

De landenuitgaven TE GAST IN bevatten artikelen van meerdere auteurs die een speciale band hebben met een land. Zij schrijven op levendige wijze en met kennis van zaken over onderwerpen die hen na aan het hart liggen. Het geeft een opmerkelijk goed inzicht in de levenswijze en omgangsvormen van de bewoners van het land. Bovendien bevat elke uitgave nuttige reistips. Een aanrader voor iedereen die interesse heeft voor verre landen en wil weten wat er achter de schermen gebeurt.

Bhinneka Tungaal Ika, vrij vertaald als eenheid in verscheidenheid, is het motto van de Indonesische staat. De Javaanse spreuk, afkomstig uit een gedicht uit 14e eeuw, propageert tolerantie tussen de destijds prominente religies boeddhisme en hindoeïsme. Vandaag de dag is de grote meerderheid van de bevolking weliswaar moslim, maar Indonesië is bij uitstek een multiculturele samenleving met tal van regionale culturen en gebruiken. Met uitzondering van een kleine groep conservatieve moslims die elk beetje naakt als pornografie bestempelen, accepteren Indonesiërs de regionale verschillen in traditionele gebruiken, gewoonten en kleding als een natuurlijk gegeven. Ze genieten met volle teugen van de leeuwendansen tijdens het boeddhistische Chinees Nieuwjaar, van de hindoeïstische tempelfeesten op Bali, de oorlogsdansen in Papoea of het steenspringen op Nias. Regionale overheden promoten lokale tradities als toeristenattractie en als gast word je regelmatig verwelkomd met een traditioneel dansritueel.

*'**TE GAST IN** is het ultieme voorpretboekje'*
Flying Dutchman Magazine

9 789460 160752